

Berufsverbot og Finnbogi Arge

HETTA heldur óhugnaliga orðið »Berufsverbot« hefur sín uppruna í Týsklandi. Tað var tann tíð, tá tað var verulig »heksajakt« eftir fólki í almennum størvum, tí tey antin vóru limir í sosialistiskum flokkum ella høvdu sjónarmið, sum lógu tætt upp at hesum flokkum. Tá fólk søktu størv, eitt nú sum lærarar í fólkaskúlanum, varð fortíð teirra kannað sera gjølla við tí fyrri eygað at finna fram til, um umsøkjararnir høvdu sosialistiskar »tendensir«. Henda herferðin varð nevnd »Berufsverbot«.

NÚ kann ein spyrja, hvat hetta hefur við Føroyar at gera. Hvi taka hetta orðið fram her hjá okkum, tí her verður hvørki hugt at, hvørja politiska áskoðan, tú hefur, ella hvørja samkomu ella kirkju, tú hoyrir til, tá størv verða sett. Her er alt so demokratiskt. Vit liva jú í einum frælsum landi!

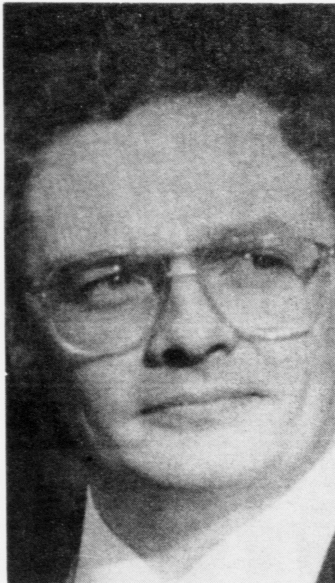
ORSÖKIN til at vit kortini hava tikið hetta málið upp er tann herferð ella um ein vil, »heksajakt«, sum sambands-tingmaðurin Finnbogi Arge — fyrrverandi fólkafloksmaður — og onkur vil eisini vera við fyrrverandi tjóðveldis- maður — hefur sett í gongd móti einum búskaparfrøðingi og stjóra á almennum stovni. Nú skal hann so sanniliga fáa svar upp á tiltalu. Vit valdu í blaðnum herfyri ikki at vera ov nærgangandi, tá umræddi tingmaður legði eftir einum av okkara journalistum, men nú hann er farin í hernað móti fólki í almennum størvum, kann tað vera nóg mikið.

HERFYRI loyvdi Sosialurin sær at fylgja upp orðaskiftinum um EF og vit spurdu búskaparfrøðingin Sigurd Poulsen um hansara egnu persónligu hugsan um EF-limaskap. Og svar hansara var púra greitt. Hann helt, at vit eiga ikki at leypa framav, men royna at troyta teir møguleikar, sum eru við at standa uttanfyri henda felagsskap. Hann helt ikki, at tað er nakar fyrminur fyrri smálond sum Føroyar at vera uppi í EF.

HESI úttalili hansara, sum stóðu fyrri hansara egnu persónligu rokning, og hetta var væl og virðiliga undirstrikað í samrøðuni, hefur fingið ein av »oddamonnunum« sambandsflokksins (tó neyvan eftir hetta) at koma við sera álvarsomum skuldsætingum móti manninum, skuldsætingar, sum minna ikki sært um fyrr umrædda »Berufsverbot«. Maðurin starvast dagliga sum landsbankastjóri. Hetta hefur fingið Finnboga Arge nærmast at lýsa mannin í bann, tí at hann við hesum starvi sum sít dagliga livibreyð, skal ikki hava loyvi til at

siga sína persónligu hugsan um eitt stórmál sum sambandið millum Føroyar og EF.

HVAT bagir hesum sambands-tingmanni! Eitt er tað at hann er nýggjur í fakinum, eitt annað er tað, at hann sjálvur hefur havt ilt við at finna seg sjálvan, hvat bein hann skal standa á, um hann er tjóðveldismaður, fólkafloksmaður ella sambandsmaður. Men hetta at lata seg stilla upp til lögtingið setir ávís krøv, og eitt av hesum krøvum er, at tú virðir fólkaraðið, tú virðir tað frælsa orðið, tú virðir áskoðanir hjá øðrum osfr. Higartil hefur Óli Breckmann verið so gott sum einsamallur tingmaður at traðka umræddu demokratisku virðing undir fót. Men nú sær ikki mætarí út, enn at hann hefur fingið ein fylgisneyta, og hesin er Finnbogi Arge úr sambandsflokkinum. Kortini á borðið. So einfalt er tað.

MEN ikki nóg mikið við tí, at tað skal vera ein deyðssynd hjá manni, sum hefur alment starv, at siga sína persónligu hugsan um samfelagsviðurskipti. At hann so harafturat loyvir sær at svara spurningum frá Sosialinum út frá sínum arbeiði sum landsbankastjóri fær bikarið hjá Finnboga Arge at renna yvir. Nú verður umræddi landsbankastjóri bráðliga skuldsættur fyrri at misbrúka sít starv, tí nakrar av niðurstøðum hansara um búskaparligu støðuna í landinum og hvørjar loysnirer, skulu eittast at samsvara við javnaðarpolitikk. Við øðrum orðum: eru nakrar av metingum hjá einum almennum stjóra í tráð við meiningar, sum eisini javnaðar-

flokkurin hefur, so skal hann dukkast. Hann skal ofrast. Ja, hann skal brúkast sum kærkomið høvi hjá einum tingmanni við manipulationshegni til at jarðleggja ein almennan stovn.

AT sami tingmaður sambandsflokksins fer í Dimmalættingina við hesum hugsanum sínum er so eitt. Tað hefur hann sín fulla rætt til. Hann hefur loyvi at halda, tað hann vil. Men tá hesin sami tingmaður fer niðan í lögtingið og brúkar somu hetz og herferð móti sama manni í sínum (sambandsflokksins) áliti um framtíðina hjá landsbankanum, tá er ovboðið. Tá er skemdargerðin fullkomin. Og tað var júst hetta, sum hendi mikudagin, tá áliti til uppskot landsstýrisins um broytingar í landsbankalógini vórðu lægd fyrri tingið.

SO óseriøs og so ósakligur fyrri ikki at siga ússaligur er Finnbogi Arge, at hann tekur sambandsflokkinn sum gissil í hesum máli. Sína sera grovu og skendsku grein í Dimmalættingini ger hann rætt og slætt til áliti sambandsflokksins í einum annars álvarsomum máli. Orð fyrri orð. Ikki eiti á ósmædni og dálkan í ryggini móti sínum egna flokki, sum annars ikki hefur borið orð fyrri at brúka slíkar metingar, men heldur fara hóvliga fram — í hvussu er siðani flokkurin fekk nýggjan formann.

HVØRJA meining hann og flokkurin annars hava um landsbankanum sum so, er ein onnur søga. Tað vit vilja hava fram við hesum viðmerkingum, er at vísa almenninginum og eisini teimum mongu siðiligu og hævisku og demokratisku fólkunum, sum eru í sambandsflokkinum, at vit her hava ein tingmann, sum als onga virðing hefur fyrri øðrum meiningum og fyrri fólki, sum loyva sær at hava aðrar meiningar. Og vit vilja seta sær — Finnboga Arge — spurningin: átti tú ikki at havt biðað í eitt valskeið afturat at stillað upp á ting, tí tá høvdu fólkaflokksdyrnar møgulega verið gloppaðar fyrri sær. Tí tú ert sum skræddaraseymaður til tann vongin av fólkaflokkinum, sum Óli Breckmann hoyrir til. Tit báðir høvdu kunnað gingið hond í hond — í hvussu er tá talan er um vanvirðingina av fólki í almennum størvum og fólki, sum loyva sær at hava meiningar, sum eisini kunnu venda tann sosialistiska vegin.

HUGSA sær, harra Finnbogi Arge, hvussu skulu vit hava nakað livandi og breitt orðaskifti í hesum landi, um øll fólk við útbúgving og sum sita í einum ella øðrum alment løntum starvi, ikki skulu hava loyvi til at siga sína hjartans ærligu meining.

OG nú tú ert farin í herferð — ikki móti landsbankanum sum so — men í veruleikanum móti fólki í almennum størv-

um, fólki, sum privat kanska ganga inn fyrri javnaðarhugsjónum — hvat tá við at hyggja kring teg sjálvan. Hvussu mong sambandsfólk eru ikki á almennum lønarlistum, hvussu mangar vinnulivsmenn hava vit í sambandsflokkinum við undantaki av eitt nú Edmundi Joensen og J. I. Olsen og nøkrum øðrum. Og fyrri at brúka tína persónligu útspilling av øðrum, hvat við sær sjálvum. Hvat hefur tú avrikað á vinnulivsøkinum her á landi! Tú skal so sanniliga vera varin við at leggja eftir teimum, sum fáa sína løn frá tí almenna. Hygg um teg sjálvan.

TAD skal sigast, at vit á hesum stað mangan hava funnist at formanni sambandsflokksins eitt nú fyrri úttalili hansara eftir síðsta val, um at tað var eitt krav fyrri at fara út í Tinganes, at tað bleiv ríkin borgarligur sambandspolitikkur. Vit kunnu eisini vera ósamdir við honum í EF-spurninginum. Men rætt skal vera rætt. Vit hava annars stóra virðing fyrri formanni sambandsflokksins, tí hann kennir sær óskrivaður spælireglur, sum eru galdandi í politikki, og ein tann fyrsta og mest týðandi er at hava virðing fyrri øðrum fólki um við øðrum meiningum.

SPELL at slíkir hampamenn sum Edmund Joensen høvdu bind fyrri eyguni, tá hesin trojanski fólkaflokshesturin smoygdi sær inn um sambandsgáttina við síðsta val, hesin tingmaður, sum í lötuni er við at Breckmanisera tann annars siðiliga sambandsflokkinn við sínum ótespiligu og vanvirðisligu álopum á almennar stjórar, journalistar o.l.

VIL sami Finnbogi Arge vita meira um virksema hjá landsbankanum, um sjónarmiðini hjá stjóranum um bæði fortíð og framtíð stovnsins, so skal hann — nú hann so trúliga keypir Sosialin hvønn dag — keypa blaðið leygardagin. Tá hava vit eina samrøðu við landsbankastjóran. Henda samrøða var gjørd um somu tíð sum vit prátaðu vit hann um búskaparligu støðuna í landinum og hefur tí ligið í meira enn góða viku. Men nú kemur hon. Og so hefur Finnbogi Arge aftur nakað at triva í, tá hann skal skriva greinar á — ikki síðu 3 — men á síðu 4 í Dimmalættingini fyrri síðani seinni aftur at brúka sær sum sít mest týðandi keldutílfar í arbeiði sínum í tinginum.